

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST II

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 13. maí 2015 | 19. tölublað | 11. árgangur

Sími: 512 5000 | [visir](http://www.visir.is) www.visir.is

FYRSTA
FLOKKS
ÞJÓNUSTA

Guðjón Ó
VISTVÆNA PRENTSMÍÐJAN

1.000

milljarða hindrun við afnám gjaldeyrishafta

**HVE LENGI
PARF AÐ BÍÐA?**

SÍÐA 6

Áminningar í myndskaiði

Íslenska fyrirtækið AwareGO framleiðir myndbönd um upplýsingaöryggi sem hafa selst víða hérlandis og erlendis. CreditSuisse er í hópi viðskiptavinanna. „Hvert myndband er í kringum eina mínútu og þetta er svona meira eins og auglýsingar heldur en þjálfun. En í staðinn fyrir að vera með merkjavitund eins og er í auglýsingum þá erum við með öryggisvitund,“ segir Ragnar Sigurðsson, framkvæmdastjóri fyrirtækisins.

→ **SÍÐA 4**

Aukið framlag álklassans

Beint framlag álklassans til vergrar landsframléiðslu mældist tæp fjögur prósent á árinu 2007 en var komið upp í 6-7 prósent árið 2012. Framlagið hefur því aukist á undanförunum árum. Þetta kemur fram í nýrri skýrslu sem Hagfræðistofnun Háskóla Íslands vann fyrir Samál, samtök álframléiðenda. Skýrslan ber yfirskriftina Þjóðhagsleg staða og þróun íslensks áliðnaðar.

→ **SÍÐA 8**

Skemmtilegt að elda indverskt

Sunna Valgerðardóttir hefur verið ráðin til Orkuveitu Reykjavíkur. Hún segist vera þekkt fyrir hæfni sína við að elda indverskan mat. Sunna segist alltaf hafa verið áhugamanneskja um orkumál. „Ég hef alltaf haft mikinn áhuga á vísindum og umhverfismálum og eftir að ég byrjaði í fréttamennsku áttaði ég mig alltaf betur og betur á mikilvægi þessa málaflokks og þeim tækifærum sem standa Íslandi til boða bæði innanlands sem utan,“ segir hún.

→ **SÍÐA 8**

**STJÓRNAR-
MADURINN**

[@stjornarmadur](https://twitter.com/stjornarmadur)

Sú staðreynd að hægst hefur á sölu raðbóka bendir til þess að jafnvægi sé að nást milli slíkra bóka og raðbóka.

→ **SÍÐA 12**

Alþjóðleg þekking - persónuleg þjónusta

EY

Endurskoðun | Skattur | Ráðgjöf

Ernst & Young ehf. Borgartúni 30, 105 Reykjavík

Ernst & Young (EY) er í flokki fremstu fyrirtækja á sviði endurskoðunar og ráðgjafar á heimsvísu. EY starfar í yfir 150 löndum og er starfsfólk nú um 200.000 talsins. EY hefur markað sér þá stefnu að vera leiðandi á markaði og veita þjónustu í hæsta gæðaflokki sem sniðin er að þörfum viðskiptavina okkar, hvar sem við erum staðsett í heiminum.

ey.is

Sýndargróði eða raunverulegur?

Skjóðan

Í NÝJASTA hefti Frjálsrar verslunar er áhugavert viðtal við Herdís Dröfn Fjeldsted, framkvæmdastjóra Framtakssjóðs Íslands (FSI), en heimild hans til nýjársfestinga rann út í lok febrúar. Þau fimm ár sem sjóðurinn hefur starfað hafa 43 milljarða fjárfestingar skilað 40 milljarða bókfærðum hagnaði. Herdís hefur stýrt FSI frá því í fyrra.

FSI hefur legið undir margvíslegri gagnrýni. Talað hefur verið um lítið gegnsæi og gagnrýnt að afnot af vörumerkinu Icelandic í Bandaríkjunum voru leigð til erlendra aðila til margra ára. Þá hefur ævintýrlegur gróði FSI af sumum fjárfestingum sínum, á

borð við Icelandair, verið gagnrýndur og talinn til marks um að FSI hafi fengið eignirnar á óeðlilega lágu verði og jafnvel að fyrirtækin hafi að ósekju verið tekin af fyrri eigendum.

EIGNARHALD FSI hefur verið til umræðu í tengslum við ráðstöfun eigna en helstu kaupendur margra eigna FSI eru lífeyrissjóðirnir sem eiga FSI.

EINN tilgangur með stofnun FSI á sínum tíma var að gefa lífeyrissjóðum landsins færi á að vinna til baka mikið tap á fjárfestingum sem þeir urðu fyrir í hrininu 2008. Í gegnum FSI sameinuðu þeir fjárfestingarkrafta sína í öflugum sjóði til að njóta góðs af endurreisn íslenskra

fyrirtækja og efnahagslífs.

ÁRANGURINN talar sínu máli og 43 milljarða fjárfesting hefur skilað endurheimtum og eignum, sem nú eru metnar á 83 milljarða. Eftir stendur spurningin hvort ekki hafi verið of hart gengið að fyrri eigendum fyrirtækjanna sem FSI eignaðist. Hefðu bankar fremur átt að styðja fyrri eigendur í tímabundnum erfiðleikum eftir allsherjar fjármálahrun en að ganga milli bols og höfuðs á þeim? Margföldun á verðmæti fyrirtækja á örfáum árum gefur slíkum vangaveltum vængi.

EINNIG má spyrja hvort hin ríkulega ávöxtun eignanna hafi verið raunveru-

leg fyrir eigendur FSI. Í mjög mörgum tilfellum hefur hagnaður FSI myndast við það að eigendur FSI hafa keypt hlutabréf af FSI við skráningu fyrirtækja á markað. Áhættan af bréfunum hefur einungis flust frá FSI til eigenda FSI.

HVAÐ verður um hlutabréfaverð á Íslandi þegar, og ef, tekin verða stór skref til afnáms fjármagnshafta? Er ekki hagnaður lífeyrissjóða af FSI sýndargróði, þar til búið er að selja eignirnar út úr lífeyrissjóðakerfinu?

SKJÓÐAN er frekju- og leiðindaskjóða, sem lætur ekkert mannlegt sér óviðkomandi.

GUNNAR HANSSON
VÍKINGUR KRISTJÁNSSON
SAGA GARÐARSDÓTTIR

KOMIN Í BÍÓ

Tjón á ökutækjum hafa aukist undanfarið

Forstjóri Sjóvár segir efnahagsaðstæður geta að hluta skýrt aukna tjónatíðni. Tíðarfarið og ástand vega séu líka skýringar. Stærstu þrjú tryggingafélögin hafa birt uppgjör fyrsta fjórðungs.

„Merkjanleg neikvæð þróun ökutækjatjóna hefur átt sér stað það sem af er ári. Þá þróun má að hluta rekja til tíðarfarsins og ástands vega en aukin tjónatíðni er einnig þekktur fylgifiskur bættra aðstæðna í efnahagslífinu,“ segir Hermann Björnsson, forstjóri Sjóvár.

Hann segir í afkomutilkynningu sem send var fjölmiðlum í gær að vonandi muni endurnýjun bílaflotans, aukin öryggi bíla og tvöföldun vega og brúa draga úr þeirri þróun að bætt efnahagshverfi leiði til fjölgunar tjóna.

Hagnaður af rekstri Sjóvár á fyrsta ársfjórðungi nam 624 milljónum króna, samanborið við 124 milljóna króna tap á sama tíma árið áður. Hagnaður af váttryggingastarfsemi nam 55 milljónum króna, en var 318 milljónir króna á sama tímabili árið á undan. Hagnaður af fjárfestingastarfsemi nam aftur á móti 757 milljónum króna en 347 milljóna króna tap var á fjárfestingum á sama tíma í fyrra. Eigið fé fyrirtækisins nam 14,4 milljörðum króna samanborið við 17,8 milljarða um áramót.

Sjóvá er þriðja og síðasta tryggingafélagið í Kauphöll Íslands sem skilar árshlutauppgjöri fyrir fyrsta fjórðung. Arðsemi eigin fjár á ársgrundvelli var 15,5%. Bæði Váttryggingafélag Íslands og Tryggingamiðstöðin birtu árs-

UMFERDARTJÓN Forstjórar allra þriggja tryggingafélaganna hafa sagt að veturinn hafi verið óvenju tjónaþungur, einkum vegna tíðra óveðra.

hlutauppgjör þann 30. apríl. Hjá Váttryggingafélagi Íslands var arðsemi eigin fjár 18,3% en hjá Tryggingamiðstöðinni var arðsemi eigin fjár 2,5 prósent. Hagnaður VÍS nam 733 milljónum króna á fjórðungnum samanborið við 14 milljóna króna tap á sama tímabili í fyrra. Hagnaður TM nam 72 milljónum samanborið við 700 milljóna króna hagnað á sama tímabili í fyrra.

Forstjórar allra þriggja tryggingafélaganna hafa sagt að veturinn hafi verið óvenju tjónaþungur, einkum vegna tíðra óveðra.

jonhakon@frettabladid.is

NEIKVÆÐ ÞRÓUN Forstjóri Sjóvár vonar að endurnýjun bílaflotans, aukin öryggi bíla og tvöföldun vega og brúa dragi úr þeirri þróun að bætt efnahagshverfi leiði til fjölgunar tjóna.

Gengi félaga í Kauphöll Íslands

10
Á UPPLÉIÐ

Félög sem hækkuðu í verði

5
Á NIÐURLEIÐ

Félög sem lækkuðu í verði

1
STÓÐU Í STAÐ

Félög sem stóðu í stað

MESTA HÆKKUN

NÝHERJI
63,1% frá áramótum

N1
30,4% í síðustu viku

MESTA LÆKKUN

TM
-21,3% frá áramótum

NÝHERJI
-3,4% í síðustu viku

Aðallisti Kauphallarinnar | Nasdaq Iceland

Félag	Gengi í gær	Frá áramótum	Víkubreyting
Bank Nordic (DKK)	119,00	14,4%	0,0%
Eik fasteignafélag*	6,46	-5,0%	-1,7%
Eimskipafélag Íslands	225,00	-5,1%	2,4%
Fjarskipti (Vodafone)	38,70	10,6%	0,4%
Hagar	43,40	7,3%	3,3%
HB Grandi	37,30	10,4%	2,3%
Icelandair Group	22,25	4,0%	2,8%
Marel	182,00	31,9%	2,0%
N1	33,85	45,9%	30,4%
Nýherji	8,45	63,1%	-3,4%
Reginn	14,15	4,4%	-0,7%
Reitir*	62,40	-1,7%	1,5%
Sjóvá	10,01	-16,2%	0,1%
Tryggingamiðstöðin	20,70	-21,3%	2,0%
Váttryggingafélag Íslands	7,86	-13,1%	-0,3%
Össur	440,00	21,9%	2,3%
Úrvalsvísitalan OMXI8	1.419,75	8,3%	2,4%
First North Iceland			
Century Aluminum	3.300,00	0,0%	0,0%
Hampiðjan	25,30	11,9%	0,0%
Sláturfélag Suðurlands	1,85	0,0%	0,0%

*Skráð á árinu (þróun frá útbodsgengi).

KYNNA STÖÐUNA Seðlabankastjóri og aðal-
hagfræðingur kynna vaxtaákvörðun.

Stýrivaxtaákvörðun kynnt í dag: Búast ekki við breytingum

Seðlabanki Íslands kynnr vaxtaákvörðun í dag og nýtt hefti Penningamála verður birt. Már Guðmundsson seðlabankastjóri og Þórarinn G. Pétursson aðal-
hagfræðingur munu svo rökstyðja ákvörðunina á blaðamannafundi.

Greiningardeildir allra stóru bankanna þriggja búast við því að stýrivöxtum verði haldið óbreyttum. Nefna þær allar sömu ástæðuna fyrir þeim spám; að Seðlabankinn vilji bíða með stýrivaxtaákvörðanir þar til niðurstöður kjaraviðræðna liggja fyrir.

Flotaleiga Hagkvæmari kostur

Lágmarkaðu kostnað við rekstur bílaflota fyrirtækisins

Tryggingar

Eldsneyti

Viðhald og
viðgerðir

Fjármögnun

Dekkja-
þjónusta

Lánsbill

þjónusta

Bílafloti er stór kostnaðarliður í rekstri margra íslenskra fyrirtækja. **Flotaleiga Lykils** er nýr kostur á markaðnum sem gerir fyrirtækjum kleift að leigja bílaflota í stað þess að kaupa. Þannig má auka hagkvæmni, halda ófyrirséðum kostnaði í algjöru lágmarki og gera allar fjárhagsáætlanir fyrirtækisins áreiðanlegri.

Kynntu þér kosti Flotaleigunnar og fáðu allar nánari upplýsingar í síma **540 1700**

Flotaleiga

1

Við finnum saman bíla sem henta þínum rekstri.

2

Lykill sér um kaup og rekstur bílanna.

3

Þú leigir bílana og nýtur stærðar-hagkvæmni Lykils.

Rekstur Sinnum skilaði heldur lakari afkomu í fyrra en árið á undan:

15 milljóna króna tap hjá Sinnum

Tap Sinnum eftir skatta á síðasta ári nam 15,1 milljón króna. Það er heldur lakari afkoma en var á félaginu árið áður, þegar hagnaðurinn nam 4,7 milljónum króna. Rekstrartap fyrir fjármagnsliði í ár var 18,4 milljónir króna en rekstrarhagnaður 5,5 milljónir árið á undan.

Sinnum er fyrirtæki sem sinnir félagsþjónustu án dvalar fyrir aldraða og fatlaða. Fyrirtækið er í 100 prósent eigu Evu Consortiu. Eigendur Consortiu eru svo þrír, það er Gekka ehf., félag í eigu Ásdísar Höllu Bragadóttur og Aðalsteins Jónassonar, sem á 43 prósent hlut. Flösin ehf., félag Ástu Þórarinsdóttur og Gunnars Viðar á 27 prósent hlut. Kjölfesta

FRAMKVÆMDASTJÓRINN Stella Viðisdóttir er framkvæmdastjóri Sinnum.

FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

G á svo 30 prósent hlut, en Kjölfesta er í eigu Virðingar og ALM fjármálaráðgjafar. - jhh

AWAREGO Fyrirtækið framleiðir öryggismyndskíð sem hafa verið seld til stórra og meðalstórra fyrirtækja. Salan gengur vel.

Selur stórfyrirtækjum í gegnum LinkedIn

AwareGO framleiðir myndbönd um upplýsingaöryggi sem hafa selst víða hérlendis og erlendis. CreditSuisse er í hópi viðskiptavinanna.

Íslenska fyrirtækið AwareGO býst við því að geta á næstunni samið við tvo stóra erlenda banka um að selja þeim öryggisþjálfunarmyndbönd sem fyrirtækið framleiðir. Nú þegar hefur fyrirtækið selt CreditSuisse vöru sína. Þá hafa margar íslenskar stofnanir keypt hana, þar á meðal Icelandair Group, Landsvirkjun, Íslandsbanki og Landsbankinn.

„Við erum að framleiða stutt öryggisþjálfunarmyndbönd fyrir tölvuöryggi. Hvert myndband er í kringum eina mínútu og þetta er svona meira eins og auglýsingar heldur en þjálfun. En í staðinn fyrir út vera með merkjavitund eins og er í auglýsingum þá erum við með öryggisvitund,“ segir Ragnar Sigurðsson, framkvæmdastjóri fyrirtækisins. Myndböndin snúast um að koma ákveðnum skilaboðum til starfsmanna, til dæmis að hleypa ókunnugu fólki ekki inn á lokuð svæði, að vera ekki með trúnaðargögn óvarin á færanlegum miðlum, að skilja ekki eftir útprentuð trúnaðargögn á glámbekk, þá eru upplýsingar um þráðlaus net, um njósnaþunað og svo framvegis.

Þetta byrjaði árið 2007 þegar fyrirtækið gaf út frumgerð af einum þætti. „Árið 2008 létum við

framleiða fyrir okkur tólf þætti. Hver þáttur var svolítið langur, hann var sex til átta mínútur, og svo unnum við með þetta,“ segir Ragnar. Hann segir að það hafi verið töluvert gagnrýnt hvað þættirnir voru langir og þeir ákváðu því að stytta þá. „Þegar við vorum komnir með þá niður í eina og hálfu mínútu þá var loksins farinn að kvikna áhugi á þessu. Þannig að við ákváðum að þegar næsta útgáfa kæmi þá yrði hún að vera í kringum ein mínúta.

Útgáfa-2 af myndböndunum kom út í september. „Það er búíð að ganga mjög vel að selja hana. Ég held að það séu í kringum tíu prósent starfsmanna í stórum og meðalstórum fyrirtækjum að læra af þessu,“ segir Ragnar.

Ragnar segir að þeir félagarnir hafi farið með mikið með gömlu útgáfuna á sýningar erlendis og kynnst þar mörgum. En þeir séu ekki byrjaðir að markaðssetja nýju útgáfuna að neinu ráði. Það sem hafi selst til útlanda hafi selst í gegnum LinkedIn, meðal annars salan til CreditSuisse. „Það var maður sem ég hitti á sýningu árið 2010. Hann vildi ekki kaupa útgáfuna sem við vorum með þá en ég tengdist honum á LinkedIn. Og svo er ég búinn að vera að

Peir eru svo rosalega hrifnir að þeir ætla að taka sex aðrar stofnanir með sér.

Ragnar Sigurðsson

lata hann vita reglulega hvað við höfum verið að gera. Um leið og við komum með nýju útgáfuna þá lét ég hann vita og hann var svona rosalega hrifinn að þetta gekk í gegn á einum mánuði.“

Ragnar segir að AwareGO sé með nokkra viðskiptavini í pípuum. „Við erum með tvo risastóra banka. Annar þeirra er einn af tíu stærstu í heiminum og hinn er einn af 25 stærstu. Ég á bara fastlega von á að það gangi í gegn bráðlega, allavega annar þeirra,“ segir hann. Þá sé einnig verið að semja við dómsmálaráðuneyti í einu ríki Bandaríkjanna. „Þeir eru svo rosalega hrifnir að þeir ætla að taka sex aðrar stofnanir með sér,“ segir hann. jh@frettabladid.is

GÓÐUR REKSTUR Höskuldur Ólafsson segir að regluleg starfsemi hafi gengið vel. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Óreglulegir liðir setja stórt strík í reikninginn á fyrsta ársfjórðungi:

Hagnaður Arion banka fimmfaldast milli ára

Hagnaður Arion banka á fyrstu þremur mánuðum ársins nam 14,9 milljörðum króna, en var 2,9 milljarðar á sama tíma í fyrra. Í afkomutilkynningu segir að hagnaðurinn markist mjög mikið af óreglulegum liðum. Þar hafa mest áhrif einskisatburðir eins og skráning og sala bankans á hlutum í fasteignafélaginu Reitum og alþjóðlega drykkjaframleiðandannum Refresco Gerber.

Höskuldur Ólafsson, forstjóri Arion, segir að regluleg starfsemi bankans hafi líka gengið vel. „Arðsemi reglulegrar starfsemi er tæplega 10% á tímabilinu. Við höldum áfram að vinna að því að styrkja grunnrekstur bankans. Við höfum þar lagt mikla áherslu á að auka hlutdeild þóknatekna í heildartekjum bankans og juk-

ust þær um 19% miðað við sama tímabil fyrir ári. Af þóknatekjum bankans koma rúm 80% frá fyrirtækjum en tæp 20% úr þjónustu við einstaklinga í viðskiptabankanum,“ segir Höskuldur.

Arðsemi eigin fjár bankans var 35,1 prósent á fjórðungnum samanborið við 7,8 prósent á sama tímabili árið 2014. Hagnaður af reglulegri starfsemi á tímabilinu nam 4,0 milljörðum króna samanborið við 1,7 milljarða á sama tímabili 2014. Arðsemi eigin fjár af reglulegri starfsemi nam 9,8 prósentum á fyrsta ársfjórðungi samanborið við 4,6 prósent á sama tímabili 2014. Heildareignir námu 1.004,3 milljörðum króna samanborið við 933,7 milljarða króna í árslok 2014. - jhh

Stjórnarformaður Haga segir að minni skuldsetning og vaxtagreiðslur skapi svigrúm til aukinna arðgreiðslna. Hagnaði verður einnig varið í fjárfestingar í fasteignum:

Stjórn Haga vill greiða tæpa tvo milljarða í arð

Stjórn Haga leggur til við aðalfund félagsins að fyrirtækið greiði hluthöfum sínum 1.992 milljónir króna í arð vegna rekstrarársins 2014/2015. Ársreikningur félagsins var birtur í gær. Samkvæmt arðgreiðslustefnu er stefnt að því að Hagar greiði hluthöfum sínum árlegan arð, sem nemi að lágmarki 50% hagnaðar næstliðins rekstrarárs. Að auki mun félagið, ef tækifæri gefast, kaupa fasteignir á hagstæðu verði sem nýttast félaginu í starfsemi sinni. Ef fjárfest er í fasteignum er stefnt að því að eiginfjárframlag félagsins verði að lágmarki 30% af kaupverði.

Samkvæmt uppgjöri nam hagnaður rekstrarársins 3,8 milljörðum króna eða 5,0% af veltu. Vörusala rekstrarársins nam 77 milljörðum króna og framlegð var 24 prósent. Hagnaður fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta nam 5,6 milljörðum

króna. Heildareignir samstæðunnar námu 27,6 milljörðum króna í lok rekstrarársins og eiginfjárlutfallið er 53,5 prósent.

Kristín Friðgeirsdóttir, stjórnarformaður fyrirtækisins, segir að minni skuldsetning og þar með vaxtagreiðslur hafi nú skapað svigrúm til þess að hluthafar njóti aukins arðs af rekstri félagsins. „Á árunum 2008-2011 greiddi félagið árlega að meðaltali rúmlega 2,1 milljarð króna í vexti og verðbætur. Á rekstrarárinu sem var að líða voru nettó fjármagnsgjöld félagsins 147 milljónir króna, þökk sé minni skuldsetningu. Það er ánægjulegt að sjá þessa jákvæðu breytingu í ráðstöfun þeirra fjármuna sem skapast í rekstri félagsins á sama tíma og félagið er ódýrasti valkosturinn á markaði og berst ótullega fyrir bættum hag viðskiptavina sinna,“ segir Kristín.

Fjárfestingar Haga á líðnu rekstrarári

27,6

milljarðar voru heildareignir Haga í lok rekstrarársins.

námu 2,1 milljarði króna en þar af fjárfesti félagið 1,37 milljarða króna í fasteignaverkefnum. Hafin er vinna við byggingu nýs vöruhúss Banana við Korngarða í Reykjavík og fellur hluti þeirrar fjárfestingar á nýliðið rekstrarár. Þungi fjárfestingarinnar mun þó falla á rekstrarárið 2015/16 en áætlanir gera ráð fyrir að starfsemi Banana verði flutt í hið nýja húsnæði fyrir lok rekstrarársins.

Auk verkefnisins við Korngarða fjárfesti félagið í fasteigninni við Stekkjarbakka 4-6. Þar verður reist Bónusverslun - jhh

BÓNUS Ráðgert er að opna Bónusverslun í Mjóddinni. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

 Electrolux

MEÐ ALLT Á HREINU Í ÞVOTTAHÚSINU

NÝ LÍNA FRÁ ELECTROLUX
Öflugt par fyrir litlar ferðapjónustur,
fyrirtæki og stærri heimili.

- 8kg þvottavél og þurrkari sem eru 50% fljótari að þvo og þurrka þvott en almennar heimilsvélar.
- Þvottavélin býður uppá fjölda þvottakerfa þar á meðal þvottakerfi fyrir moppur og sóttþreinsandi þvottakerfi.
- Eru með þrefalda endingu miðað við almennar heimilsvélar.
- Hágæða vélar á hagstæðu verði.

VERÐ KR.
Þvottavél 280.500,- án vsk.
Þurrkari 210.400,- án vsk.

Mikill orkusparnaður felst í MYpro nýju línunni frá Electrolux.
Einfalt reikningsdæmi -
þvottavélin getur borgað sig uppá skömmum tíma.

veit á vandaða lausn

HÆTTULEG ÞÆGINDI Ásgeir Jónsson hagfræðingur segir að höftin hafi leyft okkur að setja innlend markmið í fyrsta sæti.

FRÉTTABLAÐID/GVA

Þúsund milljarðar gætu leitað út

Hagfræðingar eru ósammála um það hvenær rétt sé að afnema fjármagnshöftin, sem nú þegar hafa staðið í næstum sjö ár. Hátt í 1.000 milljarðar gætu leitað út. Innlendar eignir slitabúanna er mest aðsteðjandi ógnin.

ÚTTEKT

Jón Hákon Halldórsson
jonhakon@frettabladid.is

Það má þykja nokkuð ljóst að það verður ekki hagfræðinga að taka ákvörðun um það hvernig afnámi fjármagnshafta verður háttáð. Þeir horfa of ólíkum augum á málin. Þess vegna mun þurfa sterka pólitíska forystu í verkefnið. Þetta var í það minnsta það sem gestir á fundi Samtaka atvinnulífsins fengu á tilfinninguna í gærmorgun. Fundurinn bar yfirskriftina Rjúfum Íslandsmúrinn.

Þrjár hindranir

Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins, var ein fjögurra hagfræðinga sem héldu framsögu á fundinum. Hún sagði að það væru þrjár hindranir við afnámsmagnshöftin í gegnum gjaldeyrisútböð Seðlabankans. Þessi snjóhengja hefur helmingast frá árinu 2008 og stendur í dag í 300 milljörðum króna. Vænt útlæði þessara aðila mun velta á tiltrú þeirra á afnáms-

ferlinu og íslensku efnahagslífi. Við vitum í raun ekki hversu mikið útlæði mun eiga sér stað fyrr en við losum höftin. En það er alveg ljóst að það skiptir verulegu máli að þessir aðilar hafi tiltrú á íslensku efnahagslífi og afnámsferlinu," sagði Ásdís.

Í þriðja lagi eru það innlendir aðilar, en þar er einkum átt við lífeyrissjóði. „Frá því að við settum fjármagnshöftin þá hafa lífeyrissjóðirnir einungis getað fjárfest á innanlandsmarkaði. Þetta hefur leitt til þess að erlendar eignir þeirra hafa minnkað sem hlutfall af heildareignum. Áhættudreifing þeirra hefur minnkað. Ef við gefum okkur það að lífeyrissjóðir vilji, að minnsta kosti, fara með hlutdeild sína upp í 30 prósent af heildareignum, þá getum við gert ráð fyrir að útlæði frá lífeyrissjóðum fari upp í 170 milljarða," sagði Ásdís. Hún sagði þó, rétt eins og með eigendur aflandskróna, að á endanum muni útlæði innlendra aðila velta á trú þeirra á íslensku efnahagslífi og afnámsferlinu.

Ásdís segir að það verði aldrei mögulegt að vita nákvæmlega fyrirfram hvert útlæðið verður þegar höftunum léttir. Umfangið velti á ýmsum þáttum, til að mynda á trú innlendra og erlendra aðila á afnámsferlinu og aðgengi innlendra aðila að erlendum lánamörkuðum. Því til viðbótar verði að gera ráð fyrir því að það verði eitt-hvað innflæði gjaldeyris við afnáms-

Slitabúin fari í þrot

Heiðar Már Guðjónsson, eigandi Úrsusar fjárfestingafélags, telur

að alþjóðlegar aðstæður séu um þessar mundir einstaklega ákjósanlegar og góðar gagnvart Íslandi. „Við erum með ótrúlega lága vexti í sögulegu samhengi alþjóðlega. Þar við bætist að við erum með verðhjöðnun. Þannig að innflutningsverð til okkar er alltaf að lækka," sagði Heiðar, en verð þeirra vara sem við framleiðum lækki ekki verulega. „Þannig að allar þessar ytri aðstæður, það sem er fyrir utan múrinn, þær eru í lagi og gefa bjartsýni til að vona að nú sé lag til þess að afnema höftin," sagði Heiðar Már.

Þrátt fyrir þetta segist Heiðar Már efast um að nú sé rétti tíminn. „Vegna þess að eins og ytri aðstæður eru í góðu lagi að þá eru innri þættir hér sem enn þá á eftir að laga," sagði Heiðar Már. Það væru einkum tveir þættir sem þyrfti að laga.

Annar þátturinn væri peningastefnan. Ef vel á að takast til við afnámsmagnshöftin þá þyrfti menn að vita hvað tekur við á eftir höftunum. Hitt málið, að mati Heiðars Márs, er uppgjör slitabúanna. Hann segir að það hvernig afnámsmagn mun heppnast muni standa og falla með því hvernig gengur að gera þau upp. Heiðar Már leggur áherslu á að slitabúin fari í gjaldþrotameðferð. Með þeirri aðferð verði hægt að aflétta höftum á alla í einu í stað þess að einn hópur fái forgang umfram aðra.

„Ef við ætlum að fara í það að aflétta höftunum skref fyrir skref þá er það alltaf þannig að menn eru misjafnlega framarlega í röðinni. Við eigum alls ekki að láta það líðast að okkar hagsmun-

ir séu aftastir í röðinni. Að það séu til dæmis lífeyrissjóðir sem megi fjárfesta síðast alþjóðlega, eða einhverjir einstaklingar eða íslensk fyrirtæki. Og að einhverjir erlendir aðilar fái að fara út á undan okkur," sagði Heiðar. Hann lagði áherslu á að þegar búið væri að finna lausn á framtíðarstefnu í peningamálum og búið að vinna að lausninni á meðferð slitabúanna þá væri hægt að aflétta höftum.

Hættuleg þægindi

Ásgeir Jónsson, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands, segir að höftin gæði krónuna öryggi stórgjaldmiðils þannig að venjulegt fólk geti sinnt sínum málum án þess að vera ofurselt gengisáhættu. Íslendingar verði líka að horfast í augu við það að með lítinn frjálsan gjaldmiðil er ekki hægt að lofa stöðugleika. Svo sem eins og öruggum kaupmætti, lágrí verðbólgu, stöðugri greiðsluþyrði. Aftur á móti sé helsta hættan nú að nýtt Ísland byggist upp á þeim falska stöðugleika og öryggi sem fjármagnshöftin gefa.

„Höftin leyfðu okkur að setja innlend markmið í fyrsta sæti. Ef við hefðum ekki sett á höft þá hefðum við þurft að hækka vexti, draga úr ríkisútgjöldum til þess að rétta gjaldryrismarkaðinn af. Eins og Skandinavíaþjóðirnar gerðu og eins og Asíuþjóðirnar gerðu. En af því að við settum á höftin þá gátum við gert alls konar hluti, gátum aukið ríkisútgjöld árið 2009, gátum mætt samdrættinum. Við gátum lagt áherslu á lækkan vaxta og annað fleira. Við gátum skapað þægindi og þessi þægindi eru hættuleg. Það er ákveðin hættan á því að nýtt Ísland byggist upp á þeim falska stöðugleika og öryggi sem fjármagnshöftin gefa. Vegna þess að þau eru þægileg," segir Ásgeir. Það þyrfti þverpólitíska sátt stjórnmalanna, aðila á vinnumarkaði og annarra hagsmunaaðila til þess að afnema höft. „Annars þýðir þetta ekkert," sagði Ásgeir.

Höftin verði afnumin hið fyrsta

Jón Danielsson hagfræðingur sagði aftur á móti að höftin væru mestu mistök sem hefðu verið gerð í kjölfar hrunsins. Það að hafa ekki tekið þau af hafi verið mestu mistök þeirra ríkisstjórna sem hafi setið við völd. „Þetta er miklu minna mál heldur en menn halda," sagði Jón.

Jón sagði að alþjóðleg reynsla af höftum sýndi einkum tvennt. Annars vegar að efnahagslegar sveiflur verði meiri en ella. Hins vegar að langtímahagvöxtur verður minni. „Hvor tveggja þessi rök að mínu mati eru mjög sterk fyrir því að taka höftin af eins fljótt og mögulegt er."

Jón sagði að kostnaðurinn við höftin ykist eftir því sem þau væru lengur á. En kostnaðurinn við að afnema þau myndi líka aukast ár frá ári. „Vandamálið er það, sérstaklega ef þú ert með áhættufælna ráðamenn, að skammtímakostnaðurinn við það að taka höftin af er oft hærri en skammtímakostnaðurinn við það að hafa höftin á. Sem þýðir að ef þú ert bara að horfa á daginn í dag, eða að þú sért ráðherra sem ert bara að horfa fram á næstu kosningar, þá viltu ekki gera þetta," sagði Jón. Hann segir að það sé alltaf rétti tíminn til þess að taka höftin af. „Maður á aldrei að bíða eftir réttum skilyrðum," sagði hann.

Jón telur ekki svo miklar líkur á því að gjaldeyri muni streyma út og krónan veikjast. Það sé jafnvel líklegra að krónan muni styrkjast því að óþolinmóðustu krónueigendurnir séu þegar farnir. Og ef það muni streyma inn gjaldeyri sem mun verða til þess að krónan styrkst þá eigi Seðlabankinn stjórn tæki til þess að takast á við það.

Suðurlandsbraut 32

TRI VERSLUN býður viðskiptavinum sínum að dreifa greiðslum í allt að 36 mánuði í samstarfi við BORGUN

BORGUN

THE BLUE LAGOON CHALLENGE

pýsk gæði á góðu verði!

CUBE

WWW.TRI.IS

- Opnunartími @ TRI VERSLUN -

Alla virka daga kl. 10:00 til 18:00

Laugardaga kl. 10:00 til 16:00

SHIMANO

SHIMANO

Aukin áhrif álveranna

Hlutur álklassans í landsframleiðslu jókst úr 4 prósentum í tæp 7 á fimm árum. Heildarfjöldi starfa vegna iðnaðarins er minnst 3.645.

Beint framlag álklassans til vergrar landsframleiðslu mældist tæp fjögur prósent á árinu 2007 en var komið upp í 6-7 prósent árið 2012. Framlagið hefur því aukist á undanförunum árum. Þetta kemur fram í nýrri skýrslu sem Hagfræðistofnun Háskóla Íslands vann fyrir Samál, samtök álframleiðenda. Skýrslan ber yfirskriftina Þjóðhagsleg staða og þróun íslensks áliðnaðar.

Íslenski álklassinn er skilgreindur á þeim grunni að áliðnaður og raforkan sem hann nýtir sé grunnatvinnuvegur og þar með kjarni klasans. Innan klasans eru svo allir þeir atvinnuvegir sem rekja eitt prósent eða meira af veltu sinni til áliðnaðarins.

Niðurstöður Hagfræðistofnunar benda til þess að áliðnaðurinn tengist flestum atvinnuvegum á Íslandi, en áhrifin séu mismikil eftir atvinnuvegum. Innan álklassans teljast þó, samkvæmt þessari

Á GRUNDARTANGA Álverið er stærsti einstaki vinnustaðurinn á Vesturlandi. FRÉTTABLAÐIÐ/ skilgreiningu, jafn ólíkir atvinnubálkar og starfsemi veitna, byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð og fjármála- og váttryggingastarfsemi. Í skýrslunni kemur fram að um eitt prósent af veltu fyrirtækja í fjármála- og váttryggingastarfsemi megi rekja til áliðnaðarins. Um 35 prósent af veltu veitna eru aftur á móti rakin til áliðnaðarins.

600 manns starfa í álverinu á Grundartanga.

Helstu aðföng álframleiðslunnar hér á landi eru raforka, vinnuafli, súrál, rafskaut og álflúoríð. Af þessum helstu aðföngum fæst raforka auk vinnuafis á Íslandi.

Í skýrslunni kemur fram að árið 2012 voru framleiddar rúmlega 17.500 gígawattstundir af raforku á Íslandi, þar af voru rúmlega 12.000 gígawattstundir nýttar af álverum. Þá kemur fram að um 1.500-2.000 manns starfi í álverunum. Flestir, eða um 600 manns, hjá Norðuráli. Um 450 starfa hjá Fjarðaáli og aðrir 450 hjá Rio Tinto Alcan í Straumsvík. Heildarfjöldi starfa sem megi rekja til áliðnaðarins, með afleiddum störfum, sé á bilinu 3.645-4.860.

jonhakon@frettbladid.is

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI
BREYTIR TIL Sunna segist alltaf hafa haft áhuga á vísindum og umhverfismálum.

Finnst skemmtilegast að elda indverskan mat

Sunna Valgerðardóttir hefur verið ráðin til Orkuveitu Reykjavíkur. Hún segist vera þekkt fyrir hæfni sína við að elda indverskan mat. Sunna grét yfir fegurð Ásbyrgis þegar hún kom þangað.

Sunna Valgerðardóttir, fréttamaður á RÚV, ákvað á dögunum að skipta um starfsvettvang og hefja störf hjá Orkuveitu Reykjavíkur. „Ég hafði þörf fyrir að breyta til og takast á við nýjar áskoranir,“ segir hún.

Sunna segist alltaf hafa verið áhugamanneskja um orkumál. „Ég hef alltaf haft mikinn áhuga á vísindum og umhverfismálum og eftir að ég byrjaði í fréttamennsku áttáði ég mig alltaf betur og betur á mikilvægi þessa málaflökks og þeim tækifærum sem standa Íslandi til boða bæði innanlands sem utan,“ segir hún.

Nýja starfið hennar Sunnu felst í samskiptum, bæði innan fyrirtækisins og utan, og samskiptum við fjölmiðla. „Ég verð talsmaður bæði Orkuveitunnar og dótturfélaga Orkuveitunnar. Svo sé ég líka um uppsetningu á grafík og hönnun og fleira,“ segir Sunna.

Aðspurð segir hún að það muni örugglega koma að því að hún sakni blaðamenskunnar. „En það er gott. Það er gott að fara glöð,“ segir hún.

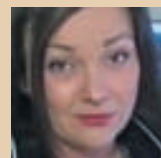
Helstu áhugamál Sunnu eru matur, garðyrkja, ferðalög og breskir sakamálaþættir. „Mér finnst ægilega gaman að elda og líka ægilega gaman að láta elda fyrir mig,“ segir hún. Aðspurð hvort sé skemmtilegra segir hún að það sé skemmtilegra að elda sjálf og skemmtilegast að elda indverskan mat. Hún segist vera þekkt í tveimur landshlutum fyrir hæfni sína í eldamennsku á indverskum mat – Suður- og Norðurlandi.

Spurð út í skemmtilegustu staði sem hún hafi ferðast til segir Sunna að það séu Síle og Fnjóskadalur, en falletasti staðurinn sé Ásbyrgi. „Ég hef bara einu sinni farið að gráta út af fegurð náttúrunnar og það var í Ásbyrgi,“ segir Sunna.

Sunna á son sem heitir Úlfur Bjarni Tulinius og saman eiga þau páfagaukinn Birgittu. Nafnið er heldur óvenjulegt fyrir þær sakir að fuglinn er karlfugl. Sambýlismaður Sunnu er Kolbeinn Óttarsson Proppé blaðamaður.

jonhakon@frettbladid.is

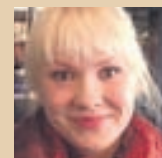
HÁVÆR EN SKEMMTILEG

Sunna er eldskörp og brjálæðislega skemmtileg. Hún er góður vinur og ég myndi segja að starfsmenn Orkuveitunnar ættu

að búa sig undir það að hún komi inn með látum. Uppi á fréttastofu kom hún inn og það var eins og hún hefði alltaf verið þar. Það var strax fjör í kringum hana. Hún talar hátt og mikið, ég myndi eiginlega segja að hún væri hávær. En það á reyndar við um fleiri sem ég þekki, eins og sjálfa mig. En henni fyrirgefst það af því að það sem hún hefur að segja er alltaf svo skemmtilegt.

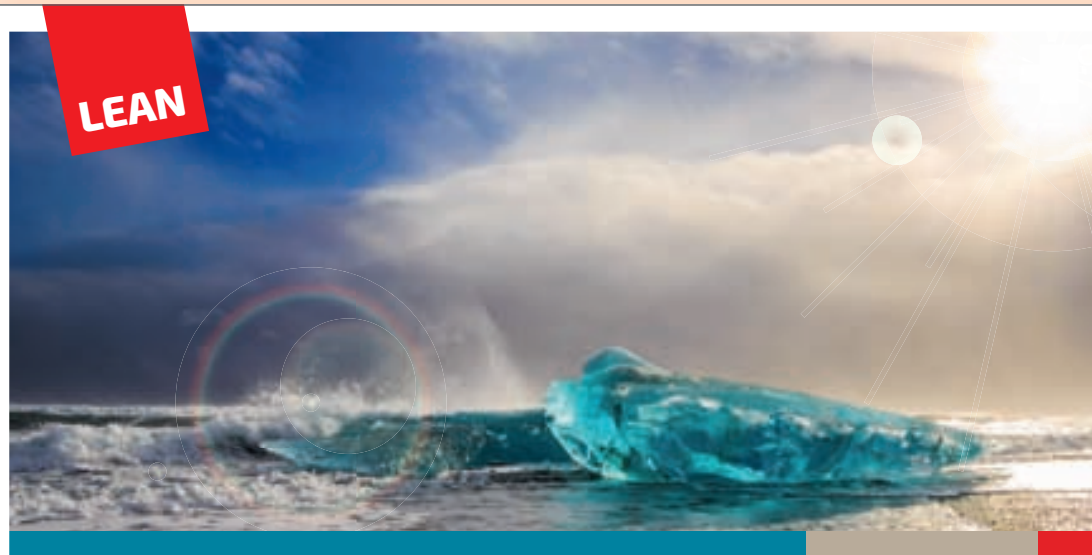
Ragnhildur Thorlacius fréttamaður

Sunna er rosalega góð vinkona og við erum búnar að vera bestu vinkonur síðan við vorum fjögurra ára. Við vorum

saman í Barnaskólanum á Akureyri. Hún flutti reyndar til Bandaríkjanna með mómmu sinni í 7. eða 8. bekk, en síðan kom hún aftur til baka. Hún heldur rosalega vel utan um vinkonur sínar og er rosalega hjálpleg og gefur góð ráð. Hún getur verið þínu ýtin en það hefur nú aldeilis hjálpað henni í starfi. Hún er fylgin sér og er rosalega klár í að fá fólk til að tala.

Drifa Guðmundsdóttir vinkona

LEAN TIL ÁRANGURS Í ÞJÓNUSTUFYRIRTÆKJUM

LEAN til árangurs í þjónustufyrirtækjum - ráðstefna VÍS og Stjórnvísí er fyrir alla sem hafa hug á eða eru byrjaðir að tileinka sér LEAN hugmyndafræðina til að ná fram árangri í rekstri. Til að LEAN innleiðing ná tilsettum árangri þarf að koma LEAN stjórnunarháttum og hugsun í menningu fyrirtækja. Fjallað verður um hvernig hægt er að sameina á árangursríkan hátt áherslur um að auka ánægju viðskiptavina og lækka kostnað. Fyrirlesarar koma allir úr þjónustufyrirtækjum og miðla mislangri reynslu sinni af því að vinna með LEAN.

Dagskrá

- 13:00-13:30 **LEAN menning hjá VÍS** - Sigrún Ragna Ólafsdóttir, forstjóri VÍS
- 13:30-14:20 **Focus on customers and cost** - Christian Ahle Greve
- 14:20-14:40 **Kaffihlé**
- 14:40-16:00 **LEAN ferðalagið hjá VÍS og reynslusögur frá stjórnendum**
- 16:00-16:10 **Kaffihlé**
- 16:10-17:00 **LEAN - A journey and transformation** - Søren Nordby Riishøj
- 17:00-18:30 **Kokteill og umræður**

vís

VÍS er stærsta tryggingafélag landsins og leggur ríka áherslu á skilvirkni, sveigjanleika og gæði í þjónustu sinni við viðskiptavini. VÍS hóf formlega innleiðingu á LEAN menningu haustið 2013 og hefur náð góðum árangri í aukinni ánægju viðskiptavina ásamt því að lækka kostnað. Farið verður yfir LEAN ferðalagið ásamt því að miðla reynslusögum stjórnenda. www.vis.is

Christian Ahle Greve - Tryg

Christian starfar hjá Tryg, stærsta tryggingafélaginu í Danmörku. Hann mun fjalla um hvernig Tryg hefur með innleiðingu LEAN tekist að sameina áherslur á ánægju viðskiptavina og lækkan kostnaðar með miklum árangri. www.tryg.dk

Søren Nordby Riishøj - Nets

Søren starfar hjá Nets, greiðslumiðlunarfyrirtæki í Danmörku. Hann mun fjalla um hvernig LEAN var notað í sameiningu veggja fyrirtækja sem varð að lokum Nets með miklum árangri. www.nets.eu

Ráðstefna VÍS og Stjórnvísí

21. maí 2015
Kaldalóni í Hörpu
Kl. 13:00 - 18:30

Aðgangseyrir kr. 12.900.-
kaffi, kokteill og léttar veitingar innifaldar.

120GB OG 240GB SSD DISKAR

48 TÍMA TILBOÐ

240GB
17.995 KR.
VENJULEGT VERÐ 23.995 KR.

120GB
11.995 KR.
VENJULEGT VERÐ 15.995 KR.

25% AFSLÁTTUR Í 48 TÍMA!

TRAUSTIR CORSAIR SSD DISKAR SEM STÓRAUKA HRAÐA OG AFKÖST TÖLVUNNAR.

Aðeins 7 mm. á hæð.
Passar í þunnar fartölvur

Einföld uppsetning
og hugbúnaður fylgir

Betri orkunýting

Virkar fyrir
PC og MAC

Tilboðið gildir til kl. 8:00 fimmtudagsmorgun 14. maí í verslunum og www.tl.is

tl.is

**TÖLVU
LISTINN**

REYKJAVÍK
SUÐURLANDSBRAUT 26
Sími 414 1700

AKUREYRI
GLERÁRGÖTU 30
Sími 414 1730

HÚSAVÍK
GARÐARSBRAUT 18A
Sími 464 1600

EGILSSTAÐIR
KAUPVANGI 6
Sími 414 1735

KEFLAVÍK
HAFNARGÖTU 90
Sími 414 1740

SELFOSS
AUSTURVEGI 34
Sími 414 1745

AKRANES
ÞJÓÐBRAUT 1
SÍMI 431 3333

Það er skylda stjórnvalda að forgangsraða í þágu ferðapjónustunnar:

Of fáir ferðamenn á Íslandi

Það er útbreiddur misskilningur að Ísland sé að mettast þegar fjöldi ferðamanna er annars vegar. Við höfum aðeins nýtt brot af því svigrúmi sem við höfum til að auka verðmætasköpum í ferðapjónustu með fjölgun ferðamanna.

Ég greip eintak af tímaritinu Details til að stytta mér stundir í flugi heim til Íslands fyrr í þessari viku. Þar rakst ég á greinar-korn þar sem lesendur eru hvattir að heimsækja Lofoten-eyjar í Noregi því þær séu Nýja-Ísland (e. New Iceland) sökum stórbrotinnar náttúrufergurðar. Í greininni kemur jafnframt fram að það segi mikla sögu að framkvæmdastjóri Ferðamálastofu (Icelandic Tourist Board) hafi sagt að það séu nú þegar of margir ferðamenn á Íslandi. Af þessu dró greinarhöfundur þá ályktun að það væri miklu betra að fara til Lofoten.

Það er út af fyrir sig skrítið að tímaritið Details sé að vitna í framkvæmdastjóra Ferðamálastofu en látum það liggja á milli hluta. Það er mikilvægt að eyða þeirri þjóðsögu að það séu of margir ferðamenn á Íslandi sem fyrst. Því staðreyndin er sú að það eru of fáir ferðamenn á Íslandi.

Stundum er sagt að það sé betra að fá fleiri ferðamenn sem eyða milljón krónum en að fá milljón ferðamenn. Þetta er að hluta til satt og rétt en að hluta til bull. Ferðamanna-fjöldinn er þegar kominn upp í milljón á ári. Skúli Mogensen, stofnandi og forstjóri Wow Air, benti á það í síðustu viku, að ef spár um 20% árlegan vöxt ferðapjónustunnar ganga eftir, gæti þessi fjöldi verið kominn upp í tvær milljónir árið 2018. Það myndi þýða 100 milljarða króna skatt- og þjónustutekjur í ríkissjóð á ársgrundvelli. Til að setja þessa

fjárhæð í samhengi þá var upphafleg kostnaðaráætlun vegna nýs Landspítala 80 milljarðar króna. Þá hefur Hörður Arnarson, forstjóri Landsvirkjunar, boðað 10-20 milljarða króna árlegar arðgreiðslur af rekstri Landsvirkjunar í ríkissjóð eftir fimm ár ef áætlanir ganga eftir, svo annað dæmi sé valið af handahófi.

Ferðapjónustan er orðin ein mikilvægasta atvinnugrein landsins. Á síðustu árum gerðist það annars vegar að hún fór fram úr sjávarútvegi í gjaldeyrisöflun fyrir þjóðarþúíð á einum ársfjórðungi og hins vegar fór bein hlutdeild hennar í VLF líka upp fyrir sjávarútveg (þó ekki á sama tíma). Því skal þó haldið til haga að engin atvinnugrein kemst nálægt sjávarútvegi ef klasarnir í kringum hann eru teknir með en þá er þetta hlutfall um 26%. Írland er 84.421 ferkílómetri. Ísland er 103.000 ferkílómetrar. Samt fara miklu fleiri ferðamenn til Írlands á ári hverju. Ísland er stórt land og það getur tekið við miklu fleiri ferðamönnum. Ég skynja vanýtta auðlind ferðapjónustunnar svipað og virkjun straumvatnsins var fyrir byggingu Búrfellsvirkjunar 1966-1969. Það er galið að nýta tækifærið ekki.

Af þessum staðreyndum má draga þann lærdóm að það sé ekki einungis æskilegt, heldur beinlínis skylda, að stjórnvöld forgangsraði í þágu ferðapjónustunnar. Almannahagsmunir krefjast þess. Sérstaklega í ljósi greiðslufarnaðarvanda þjóðarþúíðsins. Stækkun flugstöðvar Leifs Eiríkssonar, sem er komin á framkvæmdastig, er skref í átt að þessu markmiði og því ber að fagna en það þarf að gera meira. Að náttúrupassann skyldi daga uppi í þinginu var áfall og það er nauðsynlegt að ná samstöðu í þinginu um nýjan náttúrupassa eða sambærilega lausn.

Að breyta ekki innviðum til að gera íslenskt samfélag í stakk þúíð að taka á móti tveimur milljónum ferðamanna er álíka heimskulegt og að selja ekki þorsk til útlanda og veiða hann bara til manneldis hér á landi.

Grískir fjölmiðlamenn kröfðust þess að verða ráðnir aftur

ÚTVARPSSTÖÐIN OPNUÐ AFTUR Fyrirverandi starfsmenn gríska ríkisútvarpsins ERT kröfðust þess í gær að verða samstundis endurráðnir. Gríska þingið samþykkti þann 28. apríl síðastliðinn að endurvekja ERT-útvarpsstöðina. Henni var lokað í niðurskurðaraðgerðum árið 2013. Endurreisn útvarpsstöðvarinnar var eitt af kosningaloförðum Syriza-flokksins fyrir síðustu kosningar. NORDICPHOTOS/AFP

Markaðshornið

Þorbjörn Þórðarson
thorbjorn@stod2.is

Það er mikilvægt að eyða þeirri þjóðsögu að það séu of margir ferðamenn á Íslandi sem fyrst.

Munu verkföllin draga úr jöfnuði?

Skóðun
Björn Brynjúlfur Björnsson
hagfræðingur
Viðskiptaráðs Íslands

Nær öll verkalýðsfélög landsins standa nú í verkfallsaðgerðum eða hafa boðað slíkar aðgerðir á komandi vikum. Ástæða boðaðra verkfalla er kröfur um allt að 50% nafnlaunahækkunir á þriggja ára tímabili, sem hvorki viðsemjendur verkalýðsfélaganna hjá hinu opinbera né á almennum vinnumarkaði hafa samþykkt.

Haldi fram sem horfir er líklegt að samningar um verulegar nafnlaunahækkunir verði niðurstaðan. Verkfallsrétturinn veitir launþegum sterka samningsstöðu þar sem fæst fyrirtæki þola að starfsemi þeirra stöðvist í lengri tíma. Til marks um það hafa Samtök atvinnulífsins þegar lagt fram tilboð um 23,5% hækkun dagvinnulauna yfir þrjú ár, en því tilboði var hafnað. Til samanburðar er það mat Seðlabanka Íslands að svigrúm til launahækkana nemi um 11% á sama tímabili.

Launahækkunir umfram svigrúm munu óhjákvæmilega leiða til aukinnar verðbólgu. Nýverið

bertist grein eftir aðalagfræðing Seðlabankans þar sem áhrif 30% nafnlaunahækkunar á næstu þremur árum voru áætluð. Niðurstaðan var sú að verðlag myndi hækka um 15% til viðbótar við nýjustu spá bankans. Verðbólga færi þannig yfir 7% á ári samborið við 2,5% á ári ef samið væri um launahækkunir innan þess svigrúms sem er til staðar.

Tekjulágir berskjaldaðir

Yfirskrift baráttudags verkalýðsins í ár var „jöfnuður býr til betra samfélag“ og endurómaði það sjónarmið í ræðum forsvarsmanna flestra verkalýðsfélaga á deginum. Hið þversagnakennda er að kröfugerðir verkalýðsfélaganna eru til þess fallnar að draga úr jöfnuði á sama tíma og forsvarsmenn þeirra gera kröfu um aukinn jöfnuð.

Ástæða þess er að tekjulægri einstaklingar eru berskjaldaðri gagnvart verðbólgu en þeir tekjuhærri. Tekjulágir verja hærri hluta launa sinna í neyslu, sem verður sífellt kostnaðarsamari eftir því sem verðlag hækkar. Tekjuháir hafa aftur á móti svigrúm til að leggja fyrir og fjárfesta í eignum sem veita þeim vörn gagnvart verðbólgu. Verðbólga kemur sér því verr fyrir

þá tekjulægri og dregur þannig úr jöfnuði.

Neikvæð áhrif verðbólgu á jöfnuð eru mikil hérlendis samborið við önnur ríki. Samkvæmt útgjaldatölum frá Hagstofu Íslands ver tekjulægsti fjórðungur Íslendinga riflega helmingi herra hlutfalli ráðstöfunartekna sinna í neyslu en sá tekjuhæsti. Aðstöðumunur þessara hópa þegar kemur að því að verja sig gagnvart verðbólgu er því mikill. Auk þess er verðtrygging útbreidd hérlendis. Geta tekjuhærri einstaklinga til að verja sig með beinum hætti gagnvart verðbólgu, til dæmis með fjárfestingu í verðtryggðum skuldabréfum, er því meiri en í mörgum öðrum ríkjum.

Barátta forstöðumanna verkalýðsfélaga fyrir auknum jöfnuði með riflegum nafnlaunahækkunum getur vart talist skynsamleg. Slíkar hækkunir munu leiða til aukinnar verðbólgu sem vinnur gegn því markmiði. Standi vilji til að auka jöfnuð í samfélaginu væri líklegra til árangurs að líta til þeirra aðferða sem önnur norðan ríki hafa beitt. Þar hafa hóflegar nafnlaunahækkunir og lág verðbólga stutt við markmið um aukinn jöfnuð og stöðugt vaxandi kaupmátt á undanföllum áratugum.

Tálsýn verulegra launahækkana

Hin hliðin

Heiðrún Lind Marteinsdóttir, héraðsdómslögmaður á Lex lögmannsstofu. ehf.

Miðað við fréttir liðinna daga má búast við því að stór hluti vinnandi fólks fari í þvingað launalaust sumarfrí og óvíst er hversu lengi það mun standa og hverju það mun skila. Sá stutti þanki sem hér fer á eftir vinnur vafalaust ekki vinsældakönnun, en hvað um það. Staðreyndin er sú að verkföll og þvinguð, veruleg hækkun launa á hinum frjálsa markaði, munu ekki skila launþegum

ábata til lengri tíma. Nú skal reynt að skýra þetta í stuttu máli.

Þegar verkalýðsfélög setja fram kröfur um hækkun launa má ætla að slík krafa byggji á því að sækja megi slíka launahækkun í hagnað vinnuveitanda. Í ljósi þeirra umrótstíma sem verið hafa í íslensku efnahagslífi umliðin ár má ætla að þau fyrirtæki sem þó lifðu tímabilið af, séu fjarri því að vera komin í þá stöðu að miklum hagnaði sé úthlutað til eigenda. Þegar af þessari ástæðu er hugmyndin slæm. Þetta er þó ekki aðalatriðið og hugsanlega gengur það upp til skamms tíma eða við einstakar aðstæður að launahækkunir náist á kostnað hagnaðar. Það sem mun þó að öllum líkindum gerast, ef launahækkunir eru þvingaðar fram í fyrirtæki, er að hlutaðeigandi fyrirtæki mætir auknum kostnaði

með hækkun verðs á seldri vöru eða þjónustu. Út frá lögmálum hagfræðinnar er raunar sérstaklega líklegt að þetta verði raunin hér á landi, enda fátítt að íslensk fyrirtæki búi við erlenda samkeppni sem getur veitt þeim íslensku verulegt samkeppnislegt aðhald.

Launahækkunum er þannig velt yfir á neytendur, og þessir sömu neytendur eru auðvitað einnig launafólk. Við hækkun á vöru eða þjónustu munu raunlaun því aðeins verða lægri þegar upp er staðið. Heildarmyndin er þó ekki komin við þetta eitt, enda kann hækkandi verð að leiða til samdráttar í sölu og hagnaður hlutaðeigandi fyrirtækja verður minni. Líklegasta afleiðing þessa til lengri tíma er síðan sú að atvinna dregst saman og heildarlaun taka að lækka.

Launahækkunum er þannig velt yfir á neytendur og þessir sömu neytendur eru auðvitað launafólk.

Þrátt fyrir markmið verkalýðs-hreyfingarinnar um verulega hækkun launa, þá leiðir af fyrrgreindu að slík hækkun, gengi hún eftir, væri aðeins til skamms tíma. Til lengri tíma verður hin endanlega niðurstaða að öllum líkindum önnur. Of margir kjósa því miður að líta fram hjá þessu. Grasið verður því miður ekki grænna hinum megin við þvingaða, launalaus sumarfrið. Það má vonandi hafa það í huga áður en lagt er af stað.

Loksins færðu stuðning
í vinnunni

Knoll

CHADWICK STÓLLINN
SAMEINAR FALLEG FORM
OG HÁMARKSPÆGINDI.

HÖNNUÐUR: DON CHADWICK

Harpa / Skeifan 6 / Kringlan / 5687733 / epal@epal.is / epal.is

Verð áður: 196.100.-

Tilboðsverð:

137.000.-*

* væntanlegur í júní

4 SINNUM Í VIKU

Hyggjast fljúga til Chicago

Icelandair hefur ákveðið að hefja áætlanarflug til O'Hare-flugvallar í Chicago í Bandaríkjunum í mars á næsta ári og verður flogið til og frá borginni allt árið um kring. Fyrst um sinn verður flogið fjórum sinnum í viku, á mánuðögum, miðvikudögum, föstudögum og sunnudögum. Chicago verður fimmtándi áfangastaðurinn í Norður-Ameríku sem Icelandair býður upp á í leiðakerfi sínu.

3.500 TONN

Unnið á fullum vöktum

„Við erum búnir að vinna úr um 11.500 tonnum af kolmunna á vertíðinni og nú eru tvö skip í höfn með samtals 3.500 tonn þannig að það er nóg að gera,“ segir Sveinbjörn Sigmundsson, verksmiðjustjóri fiskmjölsverksmiðju HB Granda á Vopnafirði. Unnið er á fullum vöktum í verksmiðjunni allan sólarhringinn.

11.05.2015 Það er ekkert afgangss fyrir utan launin og húsnæðið. Og menn eru svolítið við frumstæðar aðstæður við þetta. Þú þarft að treysta því að fá gott fólk í þetta. Það er ekki sama hver vinnur þetta. Og þetta er auðvitað alveg gífurlega mikilvægt. En samt eru menn alltaf á horriminni og rúmlega það. *Brynjar Níelsson alþingismaður*

20 SINNUM MEIRA

Dýrt að virkja sjávarorku

Kostnaður við virkjun sjávarorku er um 20 sinnum hærri en við hefðbundna vatnsaflsvirkjun. Þetta er niðurstaða sérfræðingahóps sem var falið að meta umfang og nýtingarmöguleika sjávarorku við strendur Íslands. Hópurinn hefur skilað iðnaðar- og viðskiptaráðherra skýrslunni. Þar kemur fram að reikna má með að á næstu 30 árum verði miklar framfarir á þessu sviði.

STJÓRNAR- MAÐURINN

Endurkoma bókarinnar

Tækninýjungum fylgja gjarnan dómsdagsspár um að það sem fyrir er á fleti hljóti að hverfa snarlega. Þannig spáðu menn að útvarpið myndi líða undir lok þegar sjónvarpið kom á vettvang og margir hafa keppt við að spá endalokum hins eða þessa eftir tilkomu internetsins – hvort sem það er verslun upp á gamla mátann, dagblöð eða mannleg samskipti án tilstuðlanar samfélagsmiðla.

STJÓRNARMADURINN las því af nokkurri athygli fréttir af bóksölu frá Bretlandi. Sala á fýsískum bókum er þar nokkuð stöðug, og hefur verið undanfarin ár. Sérstaka athygli vekur hins vegar að sala á barnabókum er í mikilli sókn og hefur aukist um 11% milli ára. Hefur salan ekki verið meiri frá árinu 2007, þegar síðasta bókin um Harry Potter kom út.

VIÐ PETTA MÁ BÆTA að verulega hefur hægst á vexti í sölu á rafbókum. Salan jókst um 11% í fyrra, 19% árið áður og 65% árið þar á undan. Nú er staðan sú að þriðja hver bók sem seld er í Bretlandi er rafbók.

SÚ STAÐREYND að hægst hefur á vexti í sölu rafbóka bendir til þess að jafnvægi sé að nást milli slíkra bóka og fýsískra bóka.

PETTA ER HIÐ SAMA og smám saman hefur gerst varðandi sölu á netinu. Rótgrónir smásalar geta ekki lengur komið með bjartsýnisspár um að brátt verði sala á netinu stærstur hluti heildarsölu og vöxturinn eftir því. Netið er ekki lengur nýtt, heldur nokkurn veginn föst stærð. Fyrir rótgróid vörumerki sem stundað hefur viðskipti upp á gamla mátann, þykir gott ef í mesta lagi þriðjungur sölu fer fram gegnum netið. Þetta vita fjárfestar og aðrir þátttakendur á markaðnum.

VIÐ PETTA MÁ BÆTA að talsverð aukning hefur orðið á lestri tímarita í heiminum eftir tilkomu internetsins.

EN SVO VIÐ VÍKJUM AFTUR að tölunum frá Bretlandi þá er önnur athyglisverð staðreynd þessi mikli vöxtur í sölu barnabóka. Þetta bendir til þess að foreldrar sem ólust upp við bækur, en urðu fullorðnir með snjallsíma í lófanum vilji að börnin deili þeirri upplifun að halda á bók upp á gamla mátann.

BÓKSALAR Á ÍSLANDI og annars staðar skulu því ekki missa móðinn. Bókin er ekki á leiðinni út heldur mun hún vonandi lifa í sátt og samlyndi við rafbókina.

SPURNINGIN er bara hvar jafnvægið liggur.

Nýr og stórglæsilegur CLA Shooting Brake

Kynnum Mercedes-Benz CLA Shooting Brake, hlaðbak sem myndar nútímatengsl milli bíls og ökumanns. Mikið rými og framúrskarandi hönnun CLA Shooting Brake styður þinn lífsstíl og gerir hverja ökuferð að upplifun.

Komdu í Öskju og reynsluaktu – við tökum vel á móti þér.

CLA Shooting Brake 250 með 7 þrepa sjálfskiptingu og 4MATIC fjórhjóladrifi.
Verð frá 7.490.000 kr.

CLA Shooting Brake 180 með 7 þrepa sjálfskiptingu.
Verð frá 5.790.000 kr.

Mercedes-Benz